

De Domstifskerk Sint-Petrus van Aire-sur-la-Lys

De Domstifskerk behoorde oorspronkelijk toe tot de Domkapittel van Aire maar is sinds 1802 parochiekerk van Aire-sur-la-Lys.

Er was inderdaad in 1059 door de Graaf Boudewijn V een kapittel van domheren opgericht.

In 1119 werd deze erkend met een pauselijke zegel door Paus Calixte II.

De voorloper van de huidige kerk is een romaanse kerk, ingezegend door de bisschop van Therouanne Milon de 1ste. Eind XV^{de} eeuw bezwijkt deze aan oudheid.

Overgebleven zijn enkele opnieuw gebruikte stenen en de voetstukken van de apsispilaren. In het midden van de huidige kerk zijn deze te zien onder glazen vloerstenen.

Gedurende de hele XVI^{de} eeuw wordt aan de bouw van de nieuwe Domstifskerk gewerkt.

We kunnen zowel aan de binnen als de buitenkant van het gebouw beeldhouwde stenen zien. Hierop zijn nauwkeurig aangegeven de data, betreffende de vordering van de werkzaamheden.

Vlak na de beëindiging van de bouw in 1624, stort de toren in. Het is slechts

in 1634 dat de Domstifskerk compleet af is, maar al sinds een eeuw dienen de Domheren er de mis.

De Domstifskerk heeft het tijdens de oorlogen vreselijk te verduren gehad. Zo werd 't geruïneerd door 't beleg van 1710 en de bombardementen van 1944, maar de opeenvolgende wederopbouwingen, hebben zich steeds aan het oorspronkelijke ontwerp gehouden. De afmetingen van het gebouw zijn aanzienlijk:

- Totale buitenlengte : 105 m
- Totale breedte (buiten) : 40 m
- Breedte van het centrale schip : 10 m
- Hoogte van de grote gewelven : 20 m
- Hoogte van de zijgewelven : 10 m
- Hoogte van de toren : 65 m.

De Sint-Petruskerk is één van de belangrijkste monumenten, voorzien van een laat-gotische en Renaissance-stijl uit Zuid-Nederland.

Het ontwerp van het geheel is beknopt. De westtoren wordt aan de voet omgeven door de aangrenzende kapellen en de zijbeuken. De kruisbeuk is niet opvallend. De benedenverdieping is gebouwd in een verouderde gotiek-stijl.

Met uitzondering van de kruisbeuk, zijn de bovenverdiepingen daarentegen met 't schip en het priesterkoor in de jaren 1730 opnieuw gebouwd volgens de regels van het klassieke tijdperk. Hetzelfde geldt voor alle hoge gewelven, van wie halverwege de XVIII^{de} eeuw, de gotische structuur van de gekruiste spitsbogen bewaard is gebleven. Alleen het decor legt een link naar Barokstijl. De stijl was in die periode typerend voor de gebouwen van Noord-Frankrijk. Als gevolg van de opgelopen vernielingen van 1710, de Revolutie en de Tweede oorlog, is er van het vroegere meubilair bijna niets overgebleven.

We kunnen slechts de aandacht vestigen op :

- Het orgel, waarvan de orgelkast afkomstig is van de Abdij van Clairmarais. Hij dateert uit het jaar 1633. Hij is gerestaureerd en weer op 12 oktober 1986 in werking gesteld.
- Het standbeeld van Onze Lieve Vrouw Panetière, op de kruising ten noorden van de kruisbeuk, dateert uit 1510. Als gevolg van de bombardementen in 1944 zal het vernietigd worden. In 1948 wordt het hersteld.
- Een beeld van Onze Lieve Vrouw met een Vlaamse bewerking en daterend eind XV^{de} eeuw, bevindt zich in de kapel van 't Heilig Sacrament. Net zoals het beeld van Onze Vrouw Panetière is het in een atelier in Aire gemaakt.
- In de periode van 1842 tot 1845, werd de preekstoel en het oksaal in een troubadour-stijl vervaardigd. In

1977 is het oksaal geclassificeerd als representatie voor een bepalend tijdperk.

Mre Scott, was pastoor van de Sint-Petruskerk van 1829 tot 1887.

In de periode van 1832 tot 1886 heeft hij onder toezicht van de Architect Magnard, de hele kerk op laten schilderen en versieren.

In 1960 zijn alleen de muurschilderingen in 't midden mooi opgeknapt.

Het enige overgebleven van de XVI^{de} eeuw schilderkunst is de muurschildering van de Heilige Jacques en die zich in de huidige sacristie bevindt. In 1995, neemt de Historische Monumentenzorg het initiatief om dit prachtige, uit de XVI^{de} eeuwse schilderwerk, op te knappen. Het werk vertoont een verering aan de Heilige Jacques. De afmetingen bedragen 14 bij 11 meter.

Het schilderij, een kopie van de « kruisiging van de Heilige Petrus », van Caravage, werd door J. Duponchel in 1630 in Rome geschilderd. Het werd vervolgens uit de kapel van Dévotaires gehaald om hierna eigendom te worden van de stad Aire. Na de restauratie, een onderneming van de Historische Monumentenzorg is het schilderij sinds 2008 in de kapel van de Grote Kruisberg te zien.

Tenslotte kunnen we achterin de kerk, aan de zijkanten, meerdere grafstenen waarnemen.

De Domstiftskerk Heilige-Petrus is sinds 1862 geclassificeerd tot een historisch monument.

